

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Nucená migrace Židů během první světové války do českých zemí

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Aliia Iliasova

Autor posudku: Kateřina Čapková

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	Dobře
Způsob práce/metodologie	dobře
Naplnění cíle práce	Dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	Velmi dobře
Stylistická úroveň a jazyková správnost	výborně
Struktura práce	Velmi dobře
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah ²)	Velmi dobře

Slovní hodnocení:

Práce se zabývá příchodem haličských židovských uprchlíků na území českých zemí za první světové války. Jakkoliv se v předběžném abstraktu k práci objevuje zmínka o zpracování jednoho či dokonce dvou archivních fondů k tématu v ŽMP, práce je nakonec výhradně zpracována ze sekundární literatury. Problémem práce jsou podle mne 1) zahrnutí jen části relevantní literatury a nekritické přebírání informací obzvláště z jednoho, podle mne problematického, zdroje. 2) povšechné a nejasné zaměření práce, která je tak trochu o všech a o ničem. Na poměrně málo stránkách se tak dočítáme o tom, o čem byla 1. světová válka na základě knihy Ivana Šedivého, nebo také co byl chasidismus na základě knihy Marcina Wodzinského, ale mimo názvu práce je jinak těžké specifikovat, o čem práce vlastně je. Podle seznamu literatury by se mohlo zdát, že je práce založená na četbě rozsáhlé literatury, část z uvedených titulů však v práci citována není. Ve skutečnosti se většina textu opírá o texty Kláry Habartové. Výzkum Habartové je založen na pramenech státní správy v různých archivech České republiky, které se zabývají státní péčí o židovské uprchlíky na různých úrovních státní správy. V textech Habartové tak chybí nadnárodní kontext – kupříkladu informace, že tábory pro (židovské) uprchlíky byly především na jižní Moravě kvůli tomu, že vídeňské centrum habsburské monarchie vytvořilo okolo Vídně prstenec uprchlických táborů tak, aby lépe zvládalo velký nápor uprchlíků z různých částí monarchie a různých národností do císařské metropole. Stejně tak finanční a jiná podpora uprchlíkům nebyla za

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

² Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

války rozhodnutím české správy, jak práce na základě výzkumu Habartové naznačuje, ale byla rozhodnuta ve Vídni. Proto je také škoda, že se práce víc neopírá o novější literaturu k tématu v širších kontextech habsburské monarchie, např. od Kamila Ruszały. Ke kontextu péče sionistů o haličské uprchlíky mohla být využita kniha Davida Rechtera, nebo také novější skvělá práce od Jana Rybaka. Přes to, že je na začátku avizováno zahrnutí prací Michala Frankla, který se tématem zabýval v souvislosti s postavením uprchlíků obecně, žádné jeho práce nakonec použity nebyly.

Dalším problémem prací Habartové, který se pak propíjí do bakalářské práce, je její absolutní neznalost židovských studií a jazyků a ignorance perspektivy haličských uprchlíků. V textech Habartové se tak opakují předsudečné výroky o haličských Židech a naopak naprosto zidealizovaný pohled na českou administrativu – viz. např. „Okresní úřady dbaly na to, aby místní obyvatelstvo válečné uprchlíky nediskriminovalo, protože místní většinou považovali uprchlíky za lenochy, kteří nechtějí pracovat a přitom dostávají státní peníze.“ (str. 20). V textu jsou i zmínky o tom, že židovští uprchlíci údajně odmítali práci. Je přitom spíše pravděpodobné, že k odmítnutí práce, pokud k ní vůbec došlo, vedly uprchlíky především náboženské nebo jiné pochopitelné důvody. Neznalost Habartové se projevuje i v popisu tyfového hřbitovu v Havlíčkově Brodě, kde mnohé náhrobky nejsou v hebrejštině, ale v jidiš. Právě komunikace v jidiš, židovském jazyce, pak fascinovala sionisty, nejen v Praze, a byla pro ně – vedle chasidismu – hlavní inspirací, protože bylo zřejmé, že tito Židé svoji židovskou identitu nemusí, oproti sionistům v Praze či Vídni, nijak objevovat. Místo rozvedení tohoto tématu, se bakalářská práce zmiňuje o Jiřím Langerovi či Ivanu Olbrachtovi, což s tématem práce nemá moc co do činění.

Ohledně citací – je vždy třeba uvést autora tezí, které student používá. V případě textů z knihy *Židé v českých zemích*, je tedy třeba uvést autory dílčí kapitoly a název kapitoly, nikoliv jen editory knihy.

Celkově jsem na rozpacích, jak práci ohodnotit. Studentka věnovala práci zjevně spousta času a jazykově, stylisticky i strukturně je pěkně zpracovaná. Jakkoliv postrádám v práci některé zásadní texty, přece jen je v ní zapracována, i když spíš okrajově, také literatura dalších badatelů v různých jazycích. Za určitou smůlu považuji, že ten hlavní zdroj – texty Kláry Habartové – jsou zrovna docela problematické, což studentka bohužel vůbec nereflektuje.

Celkově tedy navrhuji 2-3, ale asi spíše k velmi dobře.

Celkové hodnocení:

Práci ~~ne~~/doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení ~~výborně~~/velmi dobře/~~dobře~~

Otázky k rozpravě:

Zamyšlení nad prameny a zpracování tématu u Kláry Habartové. A co se týče terminologie, kupříkladu: Jakou informaci čtenáři předáváme, když sňatky mezi místními a haličskými Židy nazýváme „smíšené“?

V Praze dne 30.7.2024

podpis

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Katedra Blízkého východu
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 692
Tel.: (+420) 221 619 693

kbv@ff.cuni.cz
<http://kbv.ff.cuni.cz>